

ROCZNIKI HISTORYCZNE

ROCZNIK LXXIV

2008

THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT
OF THE ARTS AND SCIENCES
HISTORY AND SOCIAL SCIENCES

INSTITUTE OF HISTORY, POLISH ACADEMY OF SCIENCES

HISTORICAL ANNALS

LXXIV
2008

CONTENTS

STUDIES AND ARTICLES

Wojciech Falkowski, Frankish rituals in the Norman World. Pervading patterns and the phenomenon of acculturation	7
Borys Paszkiewicz, <i>De moneta in Regno currente</i> . Polish coinage of King Casimir the Great . . .	31
Stanisław Szczur, Mikołaj Strosberg – the papal collector in Poland during the years 1372-1382 . .	55
Thomas Wunsch, Roman model of the church union with the Orthodoxy and its architect Johannes Sacranus from Auschwitz/Oświęcim (1443-1527)	83
Karol Nabiałek, The crew of royal castles in the Kingdom of Poland at the turn of the Middle Ages and the Early Modern period	113

MATERIALS

Adam Krawiec, The second manuscript of the History of Tartars by <i>C. de Bridra</i>	157
Marcin Starzyński, Over the medieval municipal ledgers of Cracow	165
Paweł Stróżyk, Colour coats-of-arms on the medieval font in the Gniezno cathedral	179
Zbigniew Chodyła, Descriptions of the archives and chancery of the Kościan castle court from 1750, 1755, and 1772	193

REVIEWS

Gerard Labuda, The beginnings of the Polish state in difficult light	209
--	-----

POZNAŃ – WARSZAWA 2008

PUBLISHING HOUSE OF THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT
OF THE ARTS AND SCIENCES

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ HISTORII I NAUK SPOŁECZNYCH
INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIKI HISTORYCZNE

ROCZNIK LXXIV
za rok 2008

POZNAŃ – WARSZAWA 2008

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT OF THE ARTS AND SCIENCES

e-mail: wydawnictwo@ptpn.poznan.pl

GLÓWNY REDAKTOR WYDAWNICTW PTPN / CHAIRMAN OF PUBLISHING HOUSE
Alicja Pihan-Kijasowa

**Założyciel Roczników Historycznych / Established by
Kazimierz Tymieniecki**

Komitet Redakcyjny / Editorial Board
Redaktor / Editor-in-chief: Tomasz Jurek
Sekretarz / Assistant: Izabela Skierska
Członkowie / Members: Helena Chłopocka, Antoni Gąsiorowski,
Tomasz Jasiński, Jerzy Kozeński, Gerard Labuda, Jerzy Strzelczyk,
Lech Trzeciakowski, Jacek Wiesiołowski

Adres Redakcji / Address of Editorial Office
ul. S. Mielżyńskiego 27/29
61-725 Poznań
tel./fax (0-61) 848 09 17
e-mail: skierska@poczta.onet.pl; tnjurek@wp.pl; shgpozn@man.poznan.pl

Wydano z pomocą finansową Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
The review has been published with financial grant
of Minister of Science and Higher Education

© Copyright by PTPN

Printed in Poland

ISBN 978-83-7063-579-4
ISSN 0324-8585

TREŚĆ ROCZNIKA

ROZPRAWY I ARTYKUŁY

Wojciech Fałkowski (Warszawa), Frankijskie rytuały w normańskim świecie. Przenikanie wzorów i fenomen akulturacji	7
Borys Paszkiewicz (Wrocław), <i>De moneta in Regno currente</i> . Mennictwo polskie Kazimierza Wielkiego	31
Stanisław Szczur (Kraków), Mikołaj Strosberg – kolektor papieski w Polsce w latach 1372-1382	55
Thomas Wünsch (Passau), Das römische Modell einer Kirchenunion mit der Orthodoxie und sein Architekt, Johannes Sacranus von Auschwitz/Oświęcim (1443-1527)	83
Karol Nabiłek (Kraków), Obsada zamków monarszych w Królestwie Polskim na przełomie średniowiecza i epoki nowożytnej	113

MATERIAŁY

Adam Krawięc (Poznań), Drugi rękopis Historii Tartarów autorstwa <i>C. de Bridra</i>	157
Marcin Starzyński (Kraków), Nad średniowiecznymi księgami rachunkowymi miasta Krakowa	165
Paweł Stróżyk (Poznań), Barwne herby na średniowiecznej chrzcielnicy z katedry w Gnieźnie	179
Zbigniew Chodyła (Poznań), Opisy archiwum i kancelarii grodu kościańskiego z lat 1750, 1755 i 1772	193

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Gerard Labuda (Poznań), Początki państwa polskiego w trudnym oświetleniu [Przemysław Urbaniczyk, <i>Trudne początki Polski</i> , Wrocław 2008]	209
Josef Žemlička (Praga), Nowa polska praca o początkach państwa czeskiego [Na marginesie książki Marzeny Matli-Kozłowskiej, <i>Pierwsi Przemysłidzi i ich państwo (od X do połowy XI wieku)</i> , Poznań 2008]	231
Philipp von Rummel, <i>Habitus barbarus. Kleidung und Repräsentation spätantiker Eliten im 4. und 5. Jahrhundert</i> , Berlin – New York 2007 (<i>Jerzy Strzelczyk, Poznań</i>)	237
William J. Hamblin, <i>David Rolph Seely, Solomon's Temple</i> , London 2007 (<i>Bogusław Czechowicz, Wrocław – Hradec Králové</i>)	239
Marian Rębowski, <i>Chryścianizacja Pomorza Zachodniego. Studium archeologiczne</i> , Szczecin 2007 (<i>Gerard Labuda, Poznań</i>)	241
Tomasz Jasiński, <i>O pochodzeniu Galla Anonima</i> , Kraków 2008 (<i>Ryszard Grzesik, Poznań</i>)	244
Tilo Altenburg, <i>Soziale Ordnungsvorstellungen bei Hildegard von Bingen</i> , Stuttgart 2007 (<i>Jerzy Strzelczyk, Poznań</i>)	249
Albrecht Classen, <i>The Power of a Woman's Voice in Medieval and Early Modern Literature. New Approaches to German and European Women Writers and to Violence Against Women in Premodern Times</i> , Berlin – New York 2007 (<i>Jerzy Strzelczyk, Poznań</i>)	252
Jan Paszkiewicz, <i>Odnowienie Królestwa Polskiego 1295-1320</i> , Poznań 2008 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	255

Karel M a r á z, Václav III. Poslední Přemyslovec na českém trůně, České Budějovice 2007 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	258
Straßen- und Verkehrswesen im hohen und späten Mittelalter, hrsg. von Rainer Christoph S c h w i n g e s, Ostfildern 2007 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	260
Gerald S c h w e d l e r, Herrschertreffen des Spätmittelalters. Formen – Rituale – Wirkungen, Ostfildern 2008 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	263
Janusz B i e n i a k, Najstarsze kujawskie księgi ziemskie (1397-1408). Kolejność i chronologia kart, Warszawa 2007 (<i>Sobiesław Szybkowski, Gdańsk</i>)	266
Petr Č o r n e j, Milena B a r t l o v á, Velké dějiny zemí Koruny České, sv. VI, 1437-1526, Praha-Litomyšl 2007 (<i>Bogusław Czechowicz, Wrocław – Hradec Králové</i>)	269
Das Dekanatsbuch der Philosophischen Fakultät der Universität Greifswald 1456-1662, übersetzt und eingeleitet von Hans Georg T h ü m m e l, Stuttgart 2008 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	271
Urzędnicy wołyńscy XIV-XVIII wieku, opr. Marian W o l s k i, Kórnik 2007 (<i>Andrzej Kamiński, Poznań</i>)	274
Die Aufzeichnungen des Dominikaners Martin Gruneweg (1562 – ca. 1618) über seine Familie in Danzig, seine Handelsreisen in Osteuropa und sein Klosterleben in Polen, hrsg. von Almut B u e s, Bd. 1-4, Wiesbaden 2008 (<i>Roman Czaja, Toruń</i>)	276
Litauen und Ruthenien. Studien zu einer transkulturellen Kommunikationsregion (15.-18. Jahrhundert), hrsg. von Stefan R o h d e w a l d, David F r i c k, Stefan W i e d e r k e h r, Wiesbaden 2007 (<i>Olgierd Kiec, Zielona Góra</i>)	278
Alfons B r ü n i n g, Unio non est unitas. Polen-Litauens Weg im konfessionellen Zeitalter (1569-1648), Wiesbaden 2008 (<i>Olgierd Kiec, Zielona Góra</i>)	280
Edward O p a l i Ń s k i, Rodziny wielkosenatorskie w Wielkopolsce, na Kujawach i na Mazowszu za Zygmunta III. Podstawy karier, Warszawa 2007 (<i>Sobiesław Szybkowski, Gdańsk</i>)	284
Leszek Z i ą t k o w s k i, Między niemożliwym a koniecznym. Reformy państwa pruskiego w końcu XVIII i na początku XIX wieku a proces równouprawnienia Żydów ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na Śląsku, Wrocław 2007 (<i>Witold Molik, Poznań</i>)	292
Stefan D y r o f f, Erinnerungskultur im deutsch-polnischen Kontaktbereich. Bromberg und der Nordosten der Provinz Posen (Wojewodschaft Poznań) 1871-1939, Osnabrück 2007 (<i>Olgierd Kiec, Zielona Góra</i>)	294
„O nas bez nas”. Historia Polski w historiografiach obcojęzycznych, moderatorzy: Witold M o l i k, Henryk Ż a l i Ń s k i, Poznań 2007 (<i>Ryszard Grzesik, Poznań</i>)	298

POLEMIKI

Odpowiedź na recenzję Sobiesława Szybkiego (<i>Joanna Karczewska, Zielona Góra</i>)	301
W związku z odpowiedzią Pani dr Joanny Karczewskiej na moją recenzję (<i>Sobiesław Szybkowski, Gdańsk</i>)	303

LISTY DO REDAKCJI

W sprawie usterek, które wystąpiły w książce Genealogia Mściławowiczów. Pierwsze pokolenia (<i>Dariusz Dąbrowski, Bydgoszcz – Toruń</i>)	305
Współpracownicy rocznika	307